

„Edinost“ izhaja vsako drugo in četrto sabota vsakega meseca in velja za vse leto gl. 2 kr. 40.
 „ „ „ polu leta „ 1 „ 20.
 „ „ „ črt „ „ 70.

Za oznanila, kakor tudi za „poslanice“ se plačuje za navadne tristolpne vrste:

8 kr. če se tiska 1 krat
 7 „ „ „ 2 krat
 6 „ „ „ 3 krat

Za večje črke po prostoru.

EDINOST

Posamezne številke se dobivajo po 7 kr. v tabakarnah v Trstu pri pošte, pod obokom tik Kalistrove hiše, na Belvedere pri g. Bertolinu.

V okolici: Na Občini v loteriji, na Proseku pri g. Gorjupu, v Barkoli pri g. Ani Tukan in v Bazovici pri Ani Tuš, v Skednji pri Fr. Sancin M. Magdalen z g. J. Ježu. Naročnina naj se pošilja k sv. Ivanu št. 424, pisma in dopisi vrednistvu v Skorkoli št. 84. Udje pol. dr. „Edinost“ kateri mesečno redno plačujejo, dobivajo list brezplačno na dom.

Glasi slovenskega političnega društva tržaške okolice.

„V edinosti je moč“.

Beseda rojakom!

Čem več sovražnikov ima kak narod, tem težje mu je boj za obstanek; ako pa se obdrži v kljub vsemu, ki ga hoče tirati do pogube, tedaj je to dokaz, da je moč življenja v njem večja, nego moč sovražnikov, dokaz, da iz krepkih korenin lahko vzraste velikan, ki koncem se svojimi košatini vejami zamori vse, kar ga je zadrževalo v razvijanju, kar ga je hotelo vničiti.

Sovražniki slovenskega naroda so bili že od nekdanj mnogoteri i mnogobrojni in so še zdaj. Uže naš kralj Samo se je moral z našimi pradedi boriti za narodno življenje proti Frankom. Pozneje se je, kakor lava iz Vezuva, razlival čez naše krasne dežele oni divji narod, ki zdaj kolje in hoče uničiti naše brate na Jugu. Z največjo divjostjo je moril naše pradede, a vendar so ga ti vselej zmagovalno zapodili doli nazaj v dežele, kjer sije njegov mohamedanski polumeseč.

Zdaj pak zatira naš narod stari sovražnik Nemec, pa ponemčeni naš brat od ene, Lah in Lahon od druge strani. Res je, da se nam proti temu dvema nij treba boriti s kosami in sekirami izza pokopališčnih zidov; res je, da se nam nij treba skrivati pred njima po gozdih in jamah. Toda ta dva sovražnika nas hočeta zamoriti *duševno*, jemaje nam najdražji naš zaklad, *narodnost, materini jezik*. Boj proti njima nij lagljeje, nego proti onemu narodu, kateremu je večina Nemcev zaveznik v časopisji proti Turku. Tudi sedanji naši sovražniki nas hočejo zagnati tujemu molohu v razbeljeno žrelo. Vse, kar je naše, naj bi ne bilo naše. Slovenec naj bi sejal, tujec pa žel; Slovenec naj bi se jokal, tujec pa smijal; Slovenec naj bi rodil, tujec pa vodil v odpadništvo: slovensko zlato naj bi se lesketalo na tujih oblekah, slovensko blago naj bi bilo v tujih rokah. Slovenec, tvoja zemlja je zdrava, a pri vsem tem moraš biti siromak. Ne da bi mu veselja skakalo srce, drži se ga okolo in okolo ledena skorja!

Kedaj pride solnce, ki nam prežene temne oblake z narodnega nébesa?

Dvoje ti svetujem v tem obziru, mili narod, ki živiš v verigah, ki si tujec v lastni hiši. Zgodovina te uči, da so naši pradedi vsigdar zmagali sovražnika, kadar jih je zedinjala krepka vez *edinosti* in *sloge*. Sloga

jači, nesloga tlači, pravi prislovica, in zopet druga: v slogi rasto male stvari, v neslogi propadajo največje. Ne rečem preveč, ako trdim, da je našemu revnemu stanju dosta krivo to, da v odločilnih časih nijmo bili *složni*. Pa je uže tako pri nas, da vsak rad le svojo trdi. Popustimo toraj ta krivi pot, ki nas je v neizmerne nesreče zapeljal ter ne glejmo na *osebno* korist, ampak težimo po tem, kar je dobro *vsemu* narodu.

Drugi pogoj, da se vzdignemo, je *omika*. Zgodovina nas uči, da so omikani narodi vedno bili gospodarji manj omikanim. Grki nijso z orožjem premagali perzijanskih tisočev, Rimljani tudi nijso toliko zaradi moči postali gospodje vsemu svetu, ampak zaradi *omike*, ki jim je služila pri orožji.

Naš narod so sovražniki vedno zadrževali, do se nij mogel omikati, kajti vedeli so, da, ga le tako morejo ohraniti v služnosti. Toda našemu narodu je od Boga dano veliko uma in zato ga tudi vse sovražne nakane nijso mogle zatreti. Z vsakim dnem stori velik korak, ki ga koncem pripelje v vrsto omikanih narodov, ki ga zdaj jedva po imenu poznajo. Potem bode nam bolje. Ne bode se nam treba jokati pred onim, ki naših solz noče videti, ki našega javkanja ne mara poslušati; potem bode mo imeli to, kar je naše, to kar nam vže toliko časa jemlje ljudje, ki imajo polna usta svobode in ki se vedno babajo, da marširajo na čelu civilizacije.

Zanašati se ne moremo na nikogar, pomagajmo si sami! *Slovenec naj reši Slovenca*. To si zapišimo na narodni prapor, ki nas povede v zmagovalni boj. Povsodi naj vlada bratstvo, povsodi naj bije *edno* srce! Nesreča naj nas dela prijatelje ter nas zedinja v skupnem teženju po narodni svobodi. Potem se povzdigne, kar je doslej ležalo; potem bode popevalo, kar je doslej plakalo; potem se bode lesketalo, kar je doslej temnelo; potem se proslavi, kar se je doslej preziralo — potem zasije lepše solnce sinom majke Slave!

Dopisi.

Is vojvodine Oldenburške 9. januarja.

Mnogo se pečajo novine, posebno tu na Nemškem z vstajo v Hercegovini. Obžalovanja vredno je, da nekateri tukajšnji časopisi z vso *mogočno* svojo močjo pisarijo

in udrihajo na uboge od neizobraženih in razuzdanih Turkov tlačene južne Slovane, le malo številce jih je, ki simpatizirajo za nje, ter se borijo v pravem smislu za svobodo in pravico.

Kakor mi je znano vladno ravnanje v Avstriji, tako sem imel priliko opazovati tudi tu tako zvano *nemško* svobodo, katero od dné do dné belo — črni Nemci in njih vladni organi proklamirajo, a nij niti duha ni sluha o njej. Ne gine ni mesec ni teden, da nij tu ali tam kak vrednik na veliko globo obsojen ali celo v ječo za dalje časa pahnen, če je le skusil razjasniti nekoliko *resnic* izza kolis, bolje rečeno, izza hrbta Bismarkovega. Čudno res nij, da se toliko pisari in blebete v trojelasecu po tukajšnjih nemških časopisih, kateri sami vže ne vedo, kaj bi storili in pisali, da bi ga spravili če mogoče na še višje krmilo, nego hoče sedeti sedaj nemški cesar; in Bog bodi usmiljen onemu vredniku, kateri se predrzne Bismarku nasproti ravnati.

Tu si stojite tudi dve stranki nasproti, druga drugej hudo v laseh, t. j. narodno-liberalna (Bismarkove baže) in napredovalna stranka. Pri zadnjih volitvah v mestni zastop je vstala strašanska agitacija narodno-liberalne stranke proti napredovalnej, vse je bilo na nogah: zandarji, policaji, beriči, sodniški sluge, ponočni čuvaji in Bog zna, kdo vse, in so delali z nogami in rokami, da so zmagali le z pičlo malimi glasovi. Kakor je navada sploh takih značajnežev, imel sem tudi tu priliko marsikatero tožbo volilcev čuti. Tako n. pr. so bili primorani vsi delalci tukajšnjih fabrik po svojih predpostavljanih voliti le narodno-liberalno in ako bi se bil kedo pridržnil napredovalno stranko podpirati, koj bi bil iz svojega posla odstavljen. Volilci pa, kateri so dali glasove napredovalnej stranki, kaznovali so se s tem, da jim je mestni kamornik poslal davkarske liste, po katerih morajo polovico večji davek plačati, nego preje. Večina teh je vložilo zoper to pritožbo na višji urad, a zastonj, vrana vrani ne izkoplje oči, plačano mora biti, kolikor debeli palec Bismarkov zahteva.

Takih in veliko več zanimivih stvari bi imel še priliko poročati, katere se dan za dnevom tu v blaženi Nemčiji godé; hočem si jih za sedaj hraniti; da bom mogel prihodnjč kaj več in obsirneje poročati.

Dolgo so se dali molčé zatirati tržaški Primorci, kakor je vže ponižnih Slovanov navada, predno so spoznali potrebo i korist lokalnega lista *). Zato bodi pozdravljena, ljuba Edinost, nova priča Slovanstva i narodne zavesti ob jadranskem morji. Razevitaj i vkorenini se med hrabrimi Primorci, razvij slovansko trobojnico, da bodo bojzljivi osrčili se i nasprotniki zvedeli, da smo vsak dan pripravljene naše pravice braniti. Narodna navdušenost Primorcev naj te ohrani nemile osode tvojih prednikov.

Kakor pri vas v domovini, začelo se je tudi med tukaj živučimi Slovani, zlasti med vseučiliško mladino, živéjše gibanje kljubu nemilim skušnjam preteklega leta. Namesto zavoljo znane don Alfonzone afére razpuščenih slovanskih društev vstanovljajo se nova. Slovensko akademičko društvo „Triglav“ se je 15. decembra konstituiralo ter izvolilo za predsednika cand. phil. Klemenčiča, stud. jur. Vršec je podpredsednik. Če tudi je „Triglav“ strogo slovstveno društvo, vendar je namestništvo brez potrebe dolgo premišljevalo, predno je dovolilo. Nemške burschenschafti, ki imajo v svojem programu politiko, dvoboje i popivanje pak se brez pomislika dovoljujejo! — Slov. akademičko pevsko društvo, ki je edino vseslovanskega značaja, je letos oživelo. Dalo je 3. decembra besedo v gostilni „Zum grünen anger.“ Prostorna dvorana je bila vsa natlačena. Kakor se čuje, pevsko društvo napravi še več tacih zabav. — Dr. Tauschinskega pravda o veleizdaji, ki se je prvo polovico decembra vršila, je graškim penzionistom dolgo časa sapo zapirala. Državni pravdnik je pa tudi strašanskega hudiča malal protnikom na steno. Ali kljubu temu dr. T. ni bil nad 3 mesce ječe obsojen, enako eden njegovih tovaršev, drugi je dobil samo 2 mesca. V marsikakem obziru je bila ta pravda tudi Slovanom zanimiva. Kajti, ko je drž. pravdnik prašal, ali so delalci bolj liberalcem ali bolj federalistom nagnjeni, moral je sam „apostelj delalcev“, Tauschinski, priznati, da je skoro polovica delalcev, ki se nagiba federalistom, zlasti na Českem, Hrvatskem, v Ljubljani i Trstu. Ali jaz se ne motim, ako rečem, da pod federalističnimi delalci je T. le slovanske razumel, ki nečejo svoje narodnosti zatajiti i slepo za nemškimi „liberalci“ hoditi.

Da bi to naši voditelji vporabiti znali! Če se danes ali jutri občna volilna pravica vpele, to bi Slovanom velike vrednosti bilo.

Te dni se je tukajšna „Tagespost“, Slovanom posebna sovražnica, jako zmotila. Priobčila je namreč članek, v katerem s ostrimi besedami obsoja madjarsko krutost, ki je ubogim Slovakom uničila pred dve gimnaziji, sadaj edini znanstveni zavod „Matico“ i premoženje ugrabila. Za ta članek bo te-

*) To potrebo poznamo pač uže davno, pričaso bili temu v Trstu izhajajoči listi ali naši tržaški premožni slovanski (?) možje so na borski doma, ne na Slovenskem, umejete?!

tika kmalu prinesla deset drugih, Slovane psuvajočih, ki nam bodo pa tako malo škodovali, kakor omenjeni Slovakom sadaj koristi.

Iz Vrdele 10. januarja 1876.

Žalostna napaka je na kmetih nekterih roditeljev kriva misel, da je šola prav površnja reč, katera naj se še le takrat čisla in obiskuje, ko otrokom ni več najti družega opravila.

Iz te krive misli taki roditelji svojih otrok v šolo ne pošiljajo, ampak branijo jim v šolo hoditi, ter jim tako največo srečo zapravljajo. Za mali dobiček jih rajši pošiljajo na težavna dela, pri katerih se nič dobrega ne učé. Puščajo jim nekoliko prislužka, da rajši hodijo delat, s tem si tabak kupujejo in žganje pijejo ter tako postanejo pijanci in slabi gospodarji. Tudi so nekteri roditelji tako nespametni, da otroke doma držé, če jim že v prvih mesecih šolskega leta primerno delo in opravilo doma najdejo in otroke začno pošiljati v šolo še le tedaj, ko so se drugi pridno v šolo hodeči otroci vže v začetnih šolskih predmetih, v branji, pisanji nekoliko podučili.

Da se ta velika napaka kolikor mogoče zatre, treba, da učitelji vzlasti, in vsakdo, komur je na srci sreča našega zaroda, s prijaznimi besedami take zanikarne roditelje svarí in učí, da je šola jako važna in potrebna, da ima ona največji vpliv na vso človeško življenje, kaže naj jim, da je šola mati razumnosti, domače sreče in modrosti: s kratka, ona je studenec omike, napredka in narodne moči in slave. Roditeljem, spoznavšim korist in potrebo šole, naj se razjasnjuje, da je neobhodno potrebno, da svoje otroke vsak dan pridno v šolo pošiljajo, kajti šolski nauki so med seboj v tako ozkeje zvezi, da ni mogoče brez vednosti enega naučiti se družega. Dragi roditelji, iz ljubezni do Vaše in splošnje koristi, Vas prosim, skrbite, da se vaši otroci bolj izobražijo, prilika nam je dana.

V Proseku se je po prizadevanji deželnega in državnega našega poslanca ustanovilo izobraževališče za učitelje; pošiljajmo tedaj svoje otroke v take izobraževališče, da ne ostanejo dosmrtni težaki (navadni delalci). Potem bomo tudi lahko opravljali više občinske službe; zdaj nam očitajo, da nismo zmožni za najmanjše službe, edino le za težavna in nevarna dela.

To je sicer res; mi smo tega tudi nekoliko sami krivi, še veliko bolj pa naši očitariji, ker prav oni so nas vedno držali v nevednosti zato, da so mogli ravnati z nami, kakor se je njim ljubilo; prebijmo tedaj sami nevednosti ledeno skorjo, potem ne bodemo več težaki in hlapci, ampak z uma svitlim mečem bomo odbijali vse krivice, kazali bomo, da nismo „ščavi“, pač pa, da smo sinovi matere Slave“.

V Trstu 19. januarja.

(Iz tržaškega mestnega zbora). Prostor nam ne dopušča, da bi svojim bralcem podajali obsirnih poročil o mestnem zboru, v katerem sedijo tudi zastopniki naše oko-

lice; zato hočemo omeniti iz javne seje, ki je bila 11. t. m. le to, kar zadeva posebno okolico. Okoliški svetovalec g. Burgstaller je stavil predlog, naj se okrajna načelnštva na deželi (capi distrettuali rurali) popolnem, ali vsaj nekoliko odstranijo, v čemer ga je podpiral okoliški svetovalec g. Nabergoj, dokazavši, da ona načelnštva so brez potrebe. Da je res tako, to dobro čutimo tržaški okoličani vsi in naše polit. društvo „Edinost“ je vže dvakrat sklenolo prošnjo na starešinstvo, naj se namesto sedanjih načelnikov od ljudstva volijo zaupni možjé, pa prošnja je bila v prvo odbita, v drugo pa ni še prišla na dnevni red — pa ko pride, zavržena bo kakor v prvič, ker je vže taka navada pri našem municipiju, da se prošnji okoličanov ne vslišujejo. Zlasti zdaj smo tega prepričani, ko je bil omenjeni Burgstallerjev predlog v zboru zavržen, ali kakor se parlamentarno reka, prestopil je zbor na dnevni red. Videli smo tudi, da se nam v tem važnem vprašanji ni zanašati na druge, nego na naše okoliške zastopnike, ker ne le zagrizli naprotniki, kakor podpredsednik Hermet, svetov. Goracucchi itd. so govorili zoper opraviščeni predlog Burgstallerjev, temveč tudi svetovalec Wittmann, mož tako zvane patrijotične stranke. Zbor je toraj sklenol, da se brezpotrebni okrajni načelniki obdržé, mi pa ne smemo molčati in ne jenjati s prošnjami, dokler se načelnštva ne odpravijo in nadomestijo z našimi zaupnimi možmi. Prav v tistej seji je potem isti Wittmann, ki je prej govoril, naj se ohranijo ona načelnštva, za katere se denar v resnici prec meče, prav britko tožil, da ima mestna denarnica toliko primanjklaja, v zadnjih treh letih blizo milijon! Ali se to ne pravi prej zapravljati, potem po o revščini tožiti?

Politični pregled.

Naši ministri se sedaj pogajajo z oger-skim ministerstvom zarad skupnih kupcijskih razmer in zarad narodne banke, katero zahtevajo Madjari. Ali so uže kaj sklenili i kaj, to še nij znano, upanja vendar nijmamo, da se kaj prida doseže, ker Madjari so trdovratni v svojih zahtevah i še le zdaj se dejansko kaže, kako neugoden je dualizem skupnemu in občnemu blagostanju avstrijskih narodov.

Minister zunanjih zadev je te dni poslal turški vladi nasvet, kake naredbe naj stori, da se kristijani na Turškem zadovolé, i da ne bode vednih vstaj na našej meji; vse druge vlade podpirajo ta nasvet, samo angleška še nij dala odgovora. Mi smo prepričani, da na Turškem ne pomore noben nasvet več, nego umirajočemu zdravila. Turčiji dajati nasvete, to se pravi naravi nasprotovati, turško vprašanje reši samo meč.

Vsa znamenja kažó, da se vstaja spomladi na široko razširi. V Črni gori i na Serbskem je uže vse razvneto, splošna nadloga i velika nezadovoljnost vlada po vsem turškem cesarstvu; denarnice so prazne, vladni možje brez glave; vstašev mala peščica tepe turške armada uže zdaj, kako

bode še le potem, ko se plamen razširi na dolgo i široko; vse mora na kup pasti. Zadnji vtorek je hrabri Peko Pavlovič Turke zopet hudo otepel, tri čete na tri kraje raztiral, veliko vojakov pobil, druge razkropil in cesto med Dubrovnikom in Trebinjem popolnem zaprl.

Odbor državnega zbora, kateremu se je izročilo, naj nasvetuje, katere železnice se imajo na novo napraviti, zavrzel je z vsemi glasovi železnico čez Predel. Upanje goriških Slovencev je tedaj šlo po vodi — za zdaj — ne za vselej! Svet se promenja, državna politika tudi; Slovenci, ako Bog da, ostanejo Slovenci.

Poročilo

o VIII. občnem zboru v Bazoviči 26. dec. 1875.

IV. točka: Posamezni nasveti č. č. udov.

Jože Kocijančič: Jaz sem ptuj človek, nisem rojen v tržaski okolici, ali vendar vidim velike krivice, ktere nam dela magistrat.

Treba je, da se potegnemo energično za naše pravice, katere nam po naravi in postavi pristujejo.

V krčmi smo vsi vroči ter govorimo za boljšo prihodnost; kedar pa je čas potegniti se za pravico, takrat se skoro vsak odteguje delalnosti; odslej mora to jenjati: magistrat nas kaznuje za vsak majhen prestop in to po krivici, zato, ker nam pošilja naznanila in ukaze v laščini, nam nerazumljivem jeziku. Okrajni glavarji, kateri so nam proti naši volji vsiljeni, nam ne razlagajo naznanil in ukazov, kakor so jih prej razglaševali domači naši župani od nas in izmed nas izvoljeni zaupni možje, do katerih smo imeli vse zaupanje, kajti zadovoljevali so nam popolnem. Govornik navede več kazni, ktere so morali okoličani vsled nevednosti plačati in stavi predlog:

Naj se politično društvo "Edinost," obrne s prošnjo do mestnega svetovalstva, naj se vprihodnjič razglasi, naznanila in druge take reči v slovenščini priobčujejo, da se bodo umeli, da ne bodo okoličani vedno kaznovani zato, ker laščine ne umejo.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Peter Križmančič prosi besede ter govori: Okoličani! naši pradedje, naši dedje in naši očetje so imeli vžitek občinskih pašnikov in zemljišč.

Zdaj pa nam je vzela magistratova razdelitev vse pašnike, ktere smo vživali stotine let v miru. Ako se pritožujemo pri magistratu, pošiljajo nas od enega do drugega ali povsod nam kažejo dalje in na vse zadnje ne opravimo nič.

Dobivali smo drva z naših pašnikov za dom, a zdaj moramo jih drago plačevati, voziti jih iz Trsta in poleg tega še od šrang plačevati.

To je krivica, ktera se nam godi temveč, ker je magistrat obečal, da dobodemo tretji del tega, kar nam je vzela, a zdaj nemamo ni tretjega, ni nobenega dela. Jaz

želim, da se pol. dr. "Edinost," potegne za to stvar ter jo vredi.

G. predsednik Nabergoj: Reč je jako važna, vendar ne še dosti jasna; jaz menim, da bi morala občina stvar v roko vzeti, ker je treba temeljitih preiskav in stalnih določil.

Politično društvo jemlje zarad tega to reč zdaj na vednost; pride pa o svojem času na dnevni red, ko se potrebna pojasnila dobé, če bodo tadašnje razmere o tej stvari okolici neugodne, ali nepravične.

V. točka: Volitev enega odbornika se je za drugi občni zbor odložila, ker je bilo uže pozno. G. predsednik zaključi občni zbor.

Zgodovina

Slovenskih časopisov v Trstu.

(Šaljiva genealogija in kronologija.)

V začetku ni bilo nič.

"Ilirski Primorjan," si je prvi upal v Trstu se prikazati v slovenskej obleki.

"Ilirski Primorjan," je bil čez leto prekrščen v "Primorca."

"Primorcu," se je pridružil "Slovenski Primorec," nasproti pa se mu je postavil "Tržaški Ljudomil."

"Tržaški Ljudomil," je v boji s "Primorcem," propadel in poginol še jako mlad.

"Slovenski Primorec," ni smel dolgo živeti zarad sorodstva s "Primorcem."

"Primorec," se je krepko držal, imel je dobrega vrednika in dosti naročnikov, pa je vendar pri vsej svojej bogatiji umrl, ne še prav star.

"Za "Primorcem," se je zasvetila "Jadranska Zarja."

"Jadransko Zarjo," je podpiral "Juri s pušo."

"Jadranska Zarja," pa, kakor zarja sploh, ni dolgo sijala.

"Juri s pušo," se je tudi utrudil in je zaspal.

"Petelinček," je imel nadomestiti "Jurja s pušo," ali zakikirikal je, pa ni bilo o njem več ni sluha ni duha.

"Pod Lipo," so se potem okoličani nekaj časa zbirali, pa bilo jim je dolgočasno in so jo popustili in tudi "Lipa je vsahnila."

Od toliko raznih ljudi, živali in rastlin tedaj okoličanom ni ostalo nič, kakor je bilo v začetku.

Z "ničem," pa okoličani si niso mogli dosti pomagati in so se zato združili v "Edinost."

"Edinost," je bila brez otrok in je zato hotela ptujega otroka vzeti za svojega, pa se jej ni posrečilo.

Na zadnje je "Edinost," vendar le rodila zdravo dete, kateremu so dali po materi ime.

Da bo pa dete "Edinost," srečniše od svojih prednikov raslo, da srečno dorase in doseže visoko starost, za to skrbimo mi vsi z obilno podporo, z marljivim branjem in naročevanjem.

Domače stvari.

V Vrdeli se je 21. decembra obesel Nemeč, ki je po slabem gospodarstvu svojo žganjarijo zapravlil: živel je z neko staro žensko, katera ga je nadlegovala, naj jo poroči, pa tudi ga pikala, da je vse zapravlil.

Predno se je obesel, dobro je namlatil svojo priležnico, žganja se napil in pijan svet zapustil. Take nasledke ima pijančevanje in slabo gospodarstvo.

* *

Magistratovim uradnikom bodo plače povikšane, še celo okrajnim načelnikom, ki so brez potrebe in na nevoljo ljudstvu; zato je pa magistrat skrbel, da se vpelje davek od stanovanj (imposta rendita). Dobro, da okoličani ne nosimo več ferkindežev, sicer bi morali zdaj tudi od njih davek plačavati.

* *

Časopis "Adria" poroča, da glavar okraja Sv. Ivana vabi predse poročene ženske, naj mu statistiko diktirajo, pa kakor on trdi, to ni res, saj ima prič. Temu odgovarja "Adria": Da je ženske predse klical, to dokažemo, če ne za statistiko, morebiti pa, da je hotel predlog napraviti za vpeljavo davka od poročenih žensk v okolici.

* *

Prav zdaj se tiska uradni načrt za isterske realne šole, sestavljen na podlogi deželne postave od 19. decembra 1872.

Slovenskemu, kakor tudi hrvaškemu jeziku so v njem določene 4 ure na teden v vsakem prvih treh razredov, in 3 ure v zadnjih štirih razredih.

* *

Mestni magistrat razglašja, to se ve, da samo v laškem jeziku, ker zelo bi se pregrešil in večno sramoto si nakopal v obljubljeni deželi, da bi rabil kedaj slovenščino, nov tržni red, ki ima v moč stopiti 1. aprila 1876. Mogoče, da se s tem nekaterim pritožbam pomore, vendar moramo vže zdaj spominjati, da se nam zdi, da ne bode popolnem ustrezno niti prodajalcem niti kupovalcem, ker prvi so preveč omejeni na določena mesta, drugi bodo morali predaleč kupovati vsakdanje potrebe, kar bode vzlasti v škodo ubožnejim ljudem, kateri si z delom služijo vsakdanji kruh.

* *

(Sleparstvo.) Pretekli teden je prišel postrešček h ženi nekega delalca pri sv. Lojzu v Kadinu z listkom, na katerem je bilo pisano, naj hitro pošlje žena svojemu možu vso praznično obleko in naj vzame pri bližnjem prijatelju 10 gl. na posodo. Žena, ka ni mislila, da je tu goljufija, dá postreščeku vso praznično obleko, žepno uro in denar. Ko mož zvečer po navadi od dela domu pride, čudi se ona, da je še vedno v delalni obleki; vpraša ga, kam je dejal praznično obleko, ktero mu je poslala po postreščeku? Še le zdaj so se jima oči odprle, da je bila tu zvita goljufija. Paziti in bodite previdni, kedar se komu kaj enacega pripeti.

Turška vlada v okolici.

Preteklo spomlad gre nek kmet za žveplo našega okraj. glavarja (Monferà) prašat, ta mu prav po turški odgovori: Hodite po žveplo h g. Nabergoju in Trobcu, ker ona sta družabnika Edinosti.

Gosp. Monfera! ali naši kmetje pokladajo davke v žep omenjenih gospodov, ali v občinsko denarnico, iz katere tudi Vi za brezpotrebno svojo službo dobivate plačilo? Ni še dolgo, kar je šel drug kmet omenjenega gosp. župana prosit, naj se mu brezplačno pošlje zdravnik in dajo zdravila, ali stari paša mu je surovo odgovoril:

Vam ne moremo pomoči, ker ste vpisani v društvo „Edinost“, ono naj Vam pomore.

Nevedni kmet je moral temu društvu slovó dati, da je dobil nekoliko pomoči.

Mestni magistrat nam je dal paše za gospodarje, naj se ne čudi, če začne propadati vse, kakor v turški državi.

***

Naš magistrat kmetom vozove rubi zato, ker se proti davku za tlak upirajo; da magistrat po okolici tudi tlak dela, potem bi imel pravico od tlaka plačilo zahtevati; po okolici, kodar se gospoda vozi, tod so res lepe ceste; kodar pa kmetje hodimo, tam so ceste kakor v Hercogovini.

Tedaj ne more biti prav, da se za grde ceste davek od tlaka zahteva.

***

Ubogim našim kmetom se vsako leto zemljiški davek povikšava; kmet, ki je leta 1874 plačal davka 31 gld. 28 sold., plačal ga je v letu 1875 55 gld. 17 sold.

Kam pridemo, ako pojde to tako dalje? na kant!

***

Naši okrajni zdravniki in okrajni glavarji nečejo bolnikov v občinsko bolnico sprejemati; če ima revež le borno kočó, pa mu hoté vse pojesti.

Tako se je godilo necemu ubožcu, očetu peterih otrok, z belehno ženo; prosil je g. zdravnika, naj ga pošlje v občinsko bolnico, prosil je tudi okr. glavarja, ali vse nič nij pomagalo.

***

Neko noč je pri sv. Ivanu gospa Franca Vrzura nagloma hudo zbolela, nje mož gre iskat okrajnega zdravika; na mrazu je cele polu ure na vratih zvonil in zdravnika klical, pa vse zastonj; nij bilo odgovora ni od zdravnika niti ni od vratarja, tako da je moral družega zdravnika od daleč za drag denar iskat. Če je okrajni zdravnik tako skrben za naše zdravje, kako mu moremo upati? boljše da ga nijmamo i si prihranimo novce, katere moramo pri davkih zanj plačevati.

Za točno postrežbo v vsaki uri moramo čast in hvalo dati gospodu Dr. Turku, žal nam je, da je iz našega okraja prestavljen.

Drugo št. smo poslali vsem tistim, ko prvo; kdor se ne naroči v štirinajstih dneh, temu ne pošljemo tretje številke.

Dobri odgovori.

Lajtenant sreča kanonika ter mu reče: „Povejte mi, kak razloček je mej Vami in mej oslom?“

Kanonik: „Razloček je ta, da jaz nosim križ na prsih, osel pa na hrbtu; zdaj mi pa tudi Vi dovolite vprašanje: Kak razloček je pa mej Vami i mej oslom?“

Lajtenant: „Jaz ne vem nobenega.“

Kanonik: „Jaz tudi nobenega.“

***

Nekdanja francoska cesarica je povabila ruskega careviča Konstantina na kosilo i krog njega posadila več prav nališpanih, jako zapeljivo oblečenih mladih i krasnih malopridnic, s katerimi se je ona tako rada bahala, ter vprašala careviča: Katera Vam je najbolj po všeči? „Carevič odgovori:“ „Gospa, meni je najbolj po všeči — moja žena.“

***

Ko je naš presvitli cesar letos po Dalmaciji potoval, rekel mu je Spljetski župan Bajamonti mej tem, ko so cesarju od vseh strani živioklici doneli: „Veličanstvo! gotovo Vam je neprijetno to vpitje“. — Cesar pa mu je odgovoril. „Kar sem stopil na dalmatinsko zemljo, vedno so me pozdravljati ti glasovi in zagotavljam Vas, da so mojemu srcu jako prijetni“. — To so res besede, pristojne cesarju.

***

Prvi dan tega meseca je prišla žena k mesarju in rekla: „Dajte mi funt mesa.“

Mesar: „Zdaj ni več funta, zdaj je kilo.“

Žena: „Tedaj mi pa dajte en funt kilo.“

Strele

Lukša slovenskim pevcem:

Slovenski prapor vzem sem, da ga dež ne pere; Zakaj ste mi pod oknom peli „Miserere?“ (Odgovor v prihodnjem listu.)

Naznanilo in vabilo.

Podpisani naznanja slovenskemu občinstvu, da je prišla na svetlo knjiga z naslovom:

Antigona,

žalostna igra v petih dejanjih, katero je on prestavil iz italijanskega jezika in pomnožil s kritičnim in razjasnjevalnim uvodom. Izvirnik je zložil sloveči Vittorio Alfieri, najboljši italijanski tragiški pesnik (živ. l. 1749—1803).

Alfieri nam v obeh svojih žalostnic s kratko pa krepko besedo živo slika kreposti in strasti; v „Antigoni“ posebno nam kaže nasprotje in boj ljubezni s trinoštvom, požrtvovalnosti s sebičnostjo. Prevoditelj je po svojej moči skušal igri dati slovensko lice, pa ohraniti jej izvornika notranjo krepkost; je li to dosegel in v kolikej meri, to naj razsodijo blagi in modri čitatelji, vzlasti strokovnjaki *).

*) Mi živo priporočamo to knjigo vsem, ki imajo srce za lepe umetnosti. Prevod je veren, prav dober, prva poskušnja mladega rodoljuba, ki se je jako dobro naučil slovenskim na državnej gimnaziji v Trstu. Več v tej stvari v enem ali več prihodnjih listov; potreba je, da politična ljulika ne zapira dalje mladini svetilca našega lepoznanstva. (Ur.)

Kakor Alfierijeve igre sploh, tako tudi ta tragedija ima le malo govorečih oseb in malo sprememb v prizorih; zato se dá prav lahko porabiti za predstavo in se toraj priporoča slovenskim društvom.

Sploh pa vabi podpisani prevoditelj vljudno vse prijatelje in podpiratelje slovenske knjige k naročbi na delce, katero je sam tudi založil ter se pri njem dobiva.

Knjižica je prav lično tiskana na lepem papirji in v primernej obliki ter velja mehko vezana in obrezana le 35 kr.; nabiraleci naročnikov prejmejo vsak enajsti iztisk po vrhu.

Jožef Križman,

duh. pom.

pri sv. Ivanu v Trstu.

***

PROGRAM predpustnih veselic, ktere napravi Slovenska Čitalnica v Gorici.

8. januarja plesna veselica,

17. „ plesne vaje,

22. „ plesna veselica,

1. februarja veliki ples,

12. „ plesna velica,

20. „ plesne vaje,

26. „ plesna veselica,

V Gorici, dne 18. januarja 1876.

ODBOR.

VABILO

k. IX. občnemu zboru političnega društva „Edinost“, kateri bode na Svečnico 2. februarja v Skednji ob poludveh popoldne v Šumanovi dvorani.

Dnevni red:

1 Slavnostni govor v spomin društvene obletnice in rojstni dan prvega slovenskega pesnika Vodnika.

2. Branje in potrjenje zapisnika.

3. Prošnja do sl. mestnega svetovalstva, naj bi občinski gnoj (šcovace) prepustil okolici.

4. Volitev enega odbornika.

5. Posamezni nasveti in predlogi č. c. g. g. udov.

Po končanem zborovanji bo denarničar tekočo in zavstalo družbenino sprejemal; naj blagovolijo vsi tisti, kateri so s plačilom zaostali, poravnati svoj dolg.

Pri sv. Ivanu 20. januarja 1876.

ODBOR.

Naznaja se vsem p. t. udom „Sl. Matice“, da so došle ravnokar knjige, ktere se dobivajo pri podpisanem uredniku na c. k. colnini morská stran št. 7. Zraven se opominjajo vsi č. udje kteri so z plačilom zaostali, da bi blagovolili zaostalo poravnati.